

گزارش کارگاه آموزشی

« مقاله نویسی در نشریات بین المللی ISI »

کارگاه آموزشی «مقاله نویسی در نشریات بین المللی ISI» روز یکشنبه ۹۶/۲/۱۷ در سالن شورای آموزشی دانشگاه برگزار گردید. در این کارگاه آقای دکتر **امید نوروزی** به عنوان مدرس عضو هیأت علمی گروه علوم تربیتی و همکار دانشگاه واخنینگن هلند، تجارب چندین ساله حضور در کنفرانس‌های بین المللی و چاپ و نشر مقالات ISI و یافته های خود را درباره مقاله نویسی در نشریات بین المللی ISI و اصول و استانداردهای جهانی را در این زمینه تشریح نمودند و با ارائه تکالیف عملی در کارگاه از نظرات اعضای محترم هیأت علمی دانشگاه برای تبیین بیشتر موضوع و پاسخگویی به پرسش ها استفاده نمودند. ایشان یادآوری نمودند که آنچه در این کارگاه ها گفته می شود وحی منزل نیست بلکه حاصل تجارب زیسته خودم و همکارانم در دانشگاه هلند و نتیجه همفکری با شرکت کنندگان در کارگاه های مشابه داخلی و خارجی است. ارزشیابی اعضای هیات علمی از لحاظ علمی و کاربردی بودن کارگاه و همچنین تسلط استاد به مطالب ارائه شده بسیار مطلوب و مثبت گزارش شد. خلاصه مباحث مطرح شده از سوی ایشان در کارگاه به شرح زیر است.

شما باید بتوانید کاری را که انجام می دهید به دنیا نشان دهید.

هدف دانشمندان از انتشار مقاله چیست؟

آنها می خواهند آخرین یافته های علمی خود را در اختیار عموم قرار دهند، برای کارهای تحقیقاتی بعدی خود بودجه بگیرند و کار خود را ادامه دهند، ارتقاء یابند و بر شهرت خود بیفزایند.

شما باید قبل از نوشتن مقاله به این مسائل توجه نمایید.

- آیا مطلبی که راجع به آن می خواهید مقاله بنویسید جدید است یا تکرار مکررات است؟ آیا کسی به آن توجه می کند؟ یافته های این مقاله در کدام سازمان یا ارگانی کاربرد دارد؟
- چه کسانی آن را می خوانند یا برایشان مهم است.
- حرفی برای فروختن در این مقاله دارید؟
- آیا این تحقیق چیزی به رشته علمی شما اضافه می کند؟

بخش های اصلی مقاله

- Title
- Abstract
- Introduction & Theoretical framework
- Methods
- Results (Results and Discussions)
- Discussions
- Limitation and suggestions for future
- Conclusions & (Implications)
- Acknowledgments
- References
- Appendix

ما معمولاً از Discussions به بعد در مقاله نویسی دچار مشکل هستیم و به آن توجه نمی‌کنیم. فکر می‌کنیم ارائه یافته‌ها، یعنی پایان ارائه مقاله. معمولاً در رفرنس دهی خیلی ضعیف هستیم.

Title

عنوان مقاله در واقع می‌گوید که چه اتفاقی افتاده است، پس باید واضح و مشخص باشد و مشخص باشد که از آن چه انتظاراتی داریم. عنوان نباید خیلی کلی باشد و باید یک ایده اصلی در عنوان به نمایش گذاشته شود. بیشتر از ۱۰-۷ کلمه نباشد.

دو نوع عنوان داریم. ۱. هدف تحقیق چیست؟ یعنی عنوان در حقیقت هدف تحقیق را مشخص می‌کند. ۲. به خوانندگان و داوران می‌گوید نتیجه تحقیق چیست (نگذاریم خواننده یا مخاطب حدس بزند از اول به او بگوییم).

Abstract

وقتی Abstract را می‌خوانید باید طوری نوشته شده باشد که نیاز به خواندن کل مقاله نباشد (۷۰ - ۶۰ درصد مخاطبان فقط چکیده را می‌خوانند). در واقع نوشتن Abstract باید آخرین مرحله کار نوشتن مقاله باشد و توجه به این نکته بسیار مهم است. برای داوری مقاله فقط Abstract داده می‌شود، پس باید خیلی خوب و جذاب نوشته شده باشد. در این قسمت رفرنس دهی نباید باشد، مگر اینکه نقل قول‌هایی باشند که بخواهید از آن‌ها استفاده کنید یا آن‌ها را نقل نمایید. باید توجه کنید که در این قسمت از Abbreviation (اصطلاحاتی مانند DNA و...) نباید استفاده کنید. اما در صورتی که مجبور هستید بیش از یک یا دو بار نباید استفاده شود. تعاریف مفاهیم نباید در این بخش آورده شود. اشاره به تعداد نمونه‌های قابل استفاده ایرادی ندارد. استفاده از اعداد بین ۹-۰ بصورت حروف بهتر است. ولی اعداد ۱۰ به بالا باید بصورت عددی نوشته شود. جمله را هیچگاه با عدد شروع نکنید، اما اگر لازم است در ابتدای جمله آورده شود باید بصورت حروف نوشته شود. اعداد را بصورت یکسان در تمام متن مقاله استفاده کنیم.

در Abstract یا چکیده جامع باید:

- دلیل مطالعه در یک خط آورده شود (Motivation) یا اهمیت موضوع را نشان دهد. مثلاً اگر درباره برنج مقاله می‌دهید بگویید برنج غذای اصلی مردم ایران است.

- هدف را بیان کنیم.
- بخش اصلی روش تحقیق (متدها) را بیان کنیم (جامعه آماری، زمینه روش)
- مهمترین نتایج تحقیق را در حد ۲ یا ۳ جمله و بدون تفسیر بیان کنیم. (در ۳-۲ جمله و بدون تفسیر)
- Conclusion and Impact: خیلی از مقالات ایرانی فاقد این قسمت است. این قسمت به Citation شما کمک می کند (در این قسمت می گوئید این مقاله چه تاثیری در رشته شما دارد).
- چکیده محدود باشد به نحوی که مثلاً در ابتدای چکیده دوباره عنوان را تکرار نکنید و آخر چکیده نگوئید در ادامه نتایج را بحث می کنیم یا از جملات کلیشه ای برای سوق دادن خواننده به متن کامل مقاله استفاده نکنید
- و...

از چه چیزهایی در Abstract باید پرهیز کرد:

- درباره نتیجه بعداً بحث خواهیم کرد.
- اگر چیزی را عنوان می کنید باید بگوئید چیست؟ نباید چیزی نامفهوم در Abstract باشد.
- توصیه ای در Abstract نباید آورده شود. (مثلاً برای خواندن کل مقاله)
- باید هدف اختصاصی از این تحقیق را بیاورید و یا احتمالاً اگر اهداف جزئی تر وجود دارد ولی بهتراست از بیان هدف کلی (هدف آرمانی) خودداری شود.

Introduction & Theoretical framework

- باید علایق خوانندگان را جلب نماید.
- مسئله مشخص کند و سوالات خود را با استفاده از گپ بیان نماید.
- هدف تحقیق را بیان کند
- باید خلاصه باشد.

Methodology

در روش تحقیق باید توجه کنیم که:

- Validity (اعتبار و روایی): آیا چیزی را که می خواهیم بسنجیم آیا سوالات به شکلی طراحی شده که متغیر مورد نظر ما واقعاً سنجیده می شود یا نه؟ بطورکلی هدف از روایی اینست که وسیله اندازه گیری (مثلاً پرسشنامه) واقعاً بتواند خصیصه مورد نظر را اندازه گیری نماید نه متغیر دیگری را.
- Reliable (پایانی): آیا اگر همین کار را با همین شرایط مثلاً ۲ هفته دیگر انجام دهیم همین نتایج به دست می آید؟ اعتبار کار ما را می سنجد. به عبارت دیگر پایانی دلالت بر آن دارد که ابزار اندازه گیری در شرایط یکسان تا چه اندازه نتایج یکسان می دهند (قابلیت تکرار پذیری).

ابزارهای اندازه گیری، نحوه ارزشیابی و منابع باید حتماً مشخص باشد. باید Statistical analysis در بخش متد آورده شود و نباید آن را در قسمت نتایج بیاوریم.

Results (Results and Discussions)

در قسمت Results فقط نتایج را بیان می کنیم و تفسیر نمی کنیم. در حقیقت بخش Results کوتاهترین بخش مقاله است، مثلاً بگویید برای سؤال اول این نتیجه را گرفتیم و برای سؤال دوم ...

باید در این قسمت به یکی از دو مورد زیر توجه داشت:

P value: یعنی هر چه تعداد نمونه ها بیشتر باشد نتایجی که گزارش می کنید معنی دارتر است و اعتماد بالاتر می رود. (همیشه گزارش کنید)

Effect size: بین (۰-۱) عامل تعداد نمونه را از بین می برد یعنی کاری به تعداد نمونه ندارد هر چه به یک نزدیکتر باشد تأثیر یک عامل روی عامل دیگر بیشتر می شود و مستقل از تعداد نمونه است. از ۲-۳ سال پیش، زمانی که P value معنی دار است حتماً Effect size را گزارش کنیم در نرم افزار Spss یک option دارد. در ژورنال خوب محال است بدون Effect size مقاله ای را چاپ کنید.

ضمناً هر چه به عنوان نتیجه بدست آمده بنویسید و آن را تفسیر نکنید که چرا این نتیجه حاصل شده است، از جداول بصورت تکراری استفاده نکنید، نمودارها به جداول اولویت دارند.

Discussions

باید نتایجی را در قسمت قبل بیان کردید، در اینجا تفسیر نمایید. باید برای هر یافته توضیح و تفسیری داشته باشد. این ارزش Discussions را نشان می دهد.

Limitation and suggestions for future

هر تحقیق Limitation خاص خود را دارد و باید مهمترین آن ها را بیان کنید.

Conclusions & (Implications)

این قسمت صحبت پایانی شما است. باید توضیح دهید این نتایج برای رشته شما چه معنی می دهند؟ کاربرد و تأثیرش بر رشته شما چیست؟ و در انتها باید حرف نهایی زد. اینکه چه چیزی را می خواهیم بفروشیم. یکی از مهمترین بخش های مقاله است.

Acknowledgments

در این جا مشخص می کنید که چه کسی نویسنده است و چه کسی همکار است. معمولاً در مقاله، تقدیم کردن رایج نیست.

References

مهم: من هر مقاله‌ای که به دستم می‌رسد اول سه چیز را نگاه می‌کنم. ۱. عنوان ۲. چکیده ۳. منابع (باید به منابع اصلی و مقالات جدید ارجاع داده شده باشد)

آن وقت تصمیم می‌گیرم که مقاله را داوری کنم یا نه. به روز بودن منابع ۵۰٪ سبب می‌شود که احساس کنم این مقاله ارزش داوری و خواندن دارد و پذیرش می‌شود یا نه.

در این قسمت باید از منابع اصلی و به روز استفاده گردد. این بر ارزش مقاله شما می‌افزاید.

منبع شما حتماً در متن مقاله بیاید و بالعکس و چارچوب نوشتن منابع یکسان و استاندارد باشد. البته برخی ژورنال‌ها فرمت خاصی برای منبع نویسی دارند. سعی کنید کارتان را بصورت پرینت دستی هم چک کنید.

حضور مدیر پژوهشی دانشگاه در کارگاه

در این بخش از کارگاه، آقای دکتر جعفریان دهکردی به عنوان مهمان مدیر محترم پژوهشی دانشگاه حضور یافته و آخرین تغییرات و آیین نامه های مقالات پژوهشی را به اطلاع شرکت کنندگان رساندند. ایشان گفتند که هم اکنون برای مقالات Q1، گرنت تشویقی از ۲۰۱۷، ۵ برابر و حق التالیف ۲ برابر شده است و برای مقالات Q2، گرنت ۲ برابر شده است.

پیشنهاد شد که دانشگاه تیمی را برای کمک به Edit مقالات اعضای هیأت علمی بکار بگیرد. البته آقای دکتر جعفریان گفتند که الان این ساختار وجود دارد و هزینه های مربوط به ویراستاری مقالات نیز پرداخت می‌شود ولی نیازمند بازنگری است که این موضوع منتقل خواهد شد.

ادامه کارگاه

The road to readability

با توجه به مشغله داورها، باید کاری کنیم که کار ما برای آنها زمان بر نباشد پس موارد زیر در این بحث قابل توجه است.

▪ مقاله قابل درک باشد.

- برای اینکه قابل درک باشد باید ساده نویسی را رعایت کنید.
- برای ساده نویسی باید انسجام داشته باشید.
- تکرار ساختار عالی است. بهتر است از یک ساختار برای نوشتن مقالات خود پیروی کنید این گونه نزد داوران شما بهتر شناخته می شوید. باید برای خودتان یک سبک داشته باشید.
- فرمت خاصی برای مقدمه، متدولوژی و... داشته باشید و این را نوشتن مقالات مختلف رعایت کنید.
- در سطح جمله تکرار داشته باشید خوب است. (در کار علمی مشکلی نیست کلمه ها را تکرار کنید یا حتی جمله را)
- از جملات بلند و کلمات سخت استفاده نکنید.
- از کلمات آشنا که همه می فهمند استفاده کنید. (به گونه نوشته شود که خواننده دنبال فرهنگ لغت نرود)
- افعال را تبدیل به اسم نکنید.
- از قید استفاده نکنید مانند تقریباً و...
- بنویس برای اینکه خود را بیان کنی نه برای اینکه تحت تأثیر قرار دهی.
- کلمات مبهم را حذف کنید. مانند very, really, dramatically, extremely, quick,...
- کلماتی که کمی نمی شوند استفاده نکنید. مانند many, few, little, large, small,...
- جملات خود را غنی تر کنید. از فرم مصدری به جای ing فرم استفاده کنید. مانند

analyzing - to analyze

- رفرنس ها را تا جایی که ممکن است آخر جمله ها بکار ببرید. چون اگر اول یا وسط جمله بیاد خواندن جمله را سخت می کند.
- قواعد استفاده از جداول و تصاویر را رعایت کنید. وقتی می خواهید نتایج کار را راحت به خواننده منتقل کنید بهتر است ترندها و الگوها را نشان دهید. تفاوت ها و شباهت ها را نشان دهید. این جداول و تصاویر فهم مطلب را برای خواننده آسانتر می کند. زیرنویس جداول واضح باشد.
- در Text وقتی می خواهید جدولی را توضیح دهید فقط نکات مهم برای جلب توجه خواننده در متن آورده شود و نباید عین مطالب جدول دوباره در متن آورده شود.
- عنوان جداول کوتاه باشد.
- اگر نموداری را از جایی می آورید حتماً منبع آن را مشخص کنید چون بر اعتبار کارتان افزوده می شود.
- تعداد نمونه ها حتماً آورده شود.
- از خطوط عمودی در جداول استفاده نکنید. برای جدا کردن سطوح اصلی از خطوط افقی استفاده نمایید.
- آیتم های متفاوت و مشابه را در کنار هم قرار دهید تا مقایسه آن برای خواننده ساده تر باشد.
- فونت ها را رعایت کنید. یک Style مشخصی برای Title ها استفاده کنید و از فونت های Bold کمتر استفاده کنید مگر در مواردی که لازم است.
- اگر در جایی لازم است راجع به مواردی در جدول توضیحی داده شود، از پاورقی استفاده نمایید.

اصول اخلاقی مقاله ها

۱. Fabrication: عددسازی، داده سازی، تحقیقی که انجام نشده، نتیجه سازی و...
۲. Falsification: داده سازی در حد کم و زیاد کردن (حذف و یا تغییر داده های نامناسب) و تغییر نتایج یک تحقیق
۳. Plagiarism: سرقت ادبی، دزدیدن حرف و یا نوشته دیگران.

انواع سرقت ادبی

۱. یک متن را دقیقاً بدون رعایت اصول اخلاقی نقل قول مستقیم (" " ، بدون ارجاع) در مقاله خود استفاده کنیم.
  ۲. تغییر دادن مفهوم بخش هایی از مقالات دیگران و عدم رفرنس دهی. یعنی ایده کسی را گرفتن و به شکل دیگری بیان کردن بدون رفرنس دهی
  ۳. یک صفحه یا بخشی از مقاله کسی را استفاده کنید و طوری رفرنس دهید که انگار فقط یک جمله مربوط به آن شخص است و بقیه از شماست.
- در کشور هلند هر مقاله ای که نوشته می شود، ۱۰٪ از داده های آن تحقیق یا مقاله توسط ۲ نفر از اعضای گروه کنترل می شود. ۵٪ از این ۱۰٪ دوباره توسط ۲ نفر از اعضای دانشگاه کنترل می شود. سپس ۲٪ از این ۵٪ توسط ۲ نفر از همان رشته در کشور چک می شود. از این طریق راستی آزمایی صورت می گیرد.

قوانین نویسندگی

- کسانی که کار جمع آوری و تحلیل داده های یک مقاله را انجام میدهند نامشان نباید در مقاله آورده شود، فقط باید از آنها تشکر شود.
- نام هر کسی در مقاله آورده می شود مسئول است. فرقی نمی کند نفر اول یا آخر باشد.
- نسخه نهایی هیچ مقاله ای را قبل از کنترل کردن Submit نکنید.
- فقط نام کسانی که در نوشتن مقاله دخیل هستند باید در مقاله آورده شود.
- از افرادی نظیر ویراستار، جمع آوری کننده داده ها و... باید تقدیر شود.

نکات مورد توجه برای انتخاب ژورنال

باید به سطح مقاله توجه کرد و دید این مقاله در ارتباط با چیست تا بتوان ژورنال مورد نظر را با سطح و کیفیت مطلوب انتخاب کرد.

- ژورنال های عمومی و بین رشته ای
- ژورنال های تخصصی Niche

سبک نوشتن در این ژورنال ها متفاوت است. (آقای دکتر جعفریان دهکردی بیان کردند که قرار است ژورنال های خوب به گروه ها معرفی شوند).

یکی از راه های انتخاب ژورنال خوب، مراجعه به منابع مقاله خودتان است. ببینید منابعی که شما استفاده کرده اید مربوط به کدام ژورنال ها است و کدام ژورنال بیشتر است و Citation آن ها چقدر است.

آیا این ژورنال در JCR هست یا نه؟^۱ Impact Factor آن ها چیست؟ در کجا Index شده است؟ JCR, Scopus, ISI, ERIC,.... آیا Open access است؟ باید وضعیت ۵ سال آن ها را چک کنید بعد اقدام به چاپ کنید.

فرمت مقاله باید براساس فرمت خاص آن ژورنال تهیه شود. همیشه قبل از انتخاب ژورنال، aim و Scope ژورنال را چک کنید. برخی ژورنال ها مایل هستند که جداول و تصاویر مقاله در فایل های جداگانه برای آن ها ارسال شود و در متن نباشد چون سبب به هم ریختگی فرمت مقاله می شود و شما باید به این نکات توجه کنید.

رفرنس ها را حتماً چک کنید. باید هر آنچه در متن رفرنس داده اید در پایان مقاله (قسمت منابع) هم همان باشد مخصوصاً به سال ها دقت نمایید سپس مقاله خود را submit کنید.

چه زمانی باید منتظر پاسخ پذیرش مقاله باشیم؟

در خصوص برخی ژورنال ها باید صبور باشید ولی برخی دیگر از ژورنال ها خیلی سریع پاسخ می دهند.

امتیاز مقالات

Q1: (۳۰-۶ Credits)

Q2: (۴ Credits)

Q3: (۴ Credits)

Q4: (۴ Credits)

۳۰ Credits = Top 1% Q1

۸ مقاله Q2 یا Q3 معادل Top 1% است.

چرا مقالات رد می شوند؟

- مقالات را به ژورنال اشتباه می فرستیم.
- کیفیت مقاله خوب نیست.
- مقالات خیلی بلند یا خیلی کوتاه است. (باید قوانین ژورنال را خوانده باشید)

$$^1 \text{Impact Factor (IF)} = \frac{\text{Citation تعداد}}{\text{تعداد مقالات چاپ شده در سال}}$$

- عدم رعایت قوانین ژورنال
- ضعف زبان انگلیسی (گرامر و...)
- Style نامناسب یا ساختار نامناسب
- مقاله Contribution ندارد.
- گاهی مقاله Evaluation است.
- باید کار تحقیقی باشد. تعمیم پذیری مقاله خوب نیست.
- ضعف متدولوژیک (مهمترین عامل رد شدن مقالات ما ایرانیان همین است. ما ایرانیان درباره فیلد خود بحث نمی کنیم، ما خودمان را بررسی نمی کنیم).

اگر می خواهید مقاله تان را submit کنید باید تمام کامنت ها و رفرنس دهی ها و ... را یکبار دیگر مجدداً کنترل گردند.

برخی ژورنال ها، داده ها را همراه مقاله می خواهند و این citation را بالا می برد. یک چکیده خوب می تواند citation را افزایش دهد. باید بهترین کارها را citation کرد تا کیفیت citation شما هم بالا برود. باید توجه داشته باشیم که در کارهای گروهی citation و readability بالاتر می رود.

شما می توانید نسخه قبل از چاپ مقاله را در شبکه ها و سایت ها بگذارید و این کمک می کند که شما بهتر شناخته شوید و citation شما بالا برود. ارائه مقاله در کنفرانس ها به citation شما کمک می کند.

در انتهای کارگاه نیز آقای دکتر سلیمان عباسی عضو هیأت علمی دانشکده کشاورزی به عنوان سخنران مدعو حضور یافتند و خلاصه ای از تجارب خود را در زمینه مقاله نویسی برای حاضران بیان نمودند.

کارگاه آموزشی مقاله نویسی در نشریات بین المللی ISI در ساعت ۱۷ پایان یافت.